

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

09 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Nadejda TOMA
Liliana CATAN
Victor BOICO

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Guțan Marcel în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2021, în cauza penală privind-l pe

MODÎRCA Constantin XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 14.06.2018– 23.06.2020;

Instanța de apel: 26.08.2020– 29.09.2021;

Instanța de recurs: 04.01.2022- 09.02.2022.

c o n s t a ț ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, din 23 iunie 2020, Modîrca Constantin a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 10 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Ionașcu Vasile a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirii să se pronunțe instanța în ordinea procesului civil.

S-a încasat de la Modîrca Constantin în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în legătură cu efectuarea expertizei judiciare în cauza penală, în mărime de 57 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Modîrca Constantin la 06 aprilie 2015, aproximativ ora 18:00, fiind în înțelegere prealabilă și de comun acord cu Babaian Andrei, prin participare simplă, aflându-se în casa amplasată în XXXXX, fiind în stare de ebrietate alcoolică provocată de consumul abuziv al băuturilor spirtoase, având scopul de a cauza vătămări corporale lui Ionașcu Vasile, din motive huliganice, conștientizând urmările ce pot surveni, în rezultatul acțiunilor sale, a inițiat un conflict cu Ionașcu Vasile și, acționând cu intenție directă, i-a aplicat ultimului mai multe lovituri cu un băț peste suprafața capului, după care i-a mai aplicat mai multe lovituri cu mâinile și picioarele peste suprafața capului și a

corpului, în timp ce Babaian Andrei de asemenea i-a aplicat mai multe lovituri cu mâinile și picioarele în regiunea capului și corpului, cauzându-i părții vătămate Ionașcu Vasile traumatism thoracic închis, manifestat prin fractura coastelor 7, 8, 9 pe stânga și hemopeomotorace pe stânga, ce prezenta pericol pentru viață și conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1213/D din 21.05.2015, se califica ca vătămare corporală gravă.

Acțiunile lui Modîrca Constantin au fost calificate de organul de urmărire penală ca vătămare intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, care este periculoasă pentru viață, săvârșită de două persoane, adică infracțiunea prevăzută la art. 151 alin. (2) lit. d) Cod Penal.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către avocatul Guțan Marcel în interesele inculpatului, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul să fie achitat.

În motivarea cererii de apel s-a indicat că acuzarea nu a prezentat probe suficiente pentru a fi stabilită cu certitudine vinovăția inculpatului, iar instanța de judecată nu a luat în considerație motivele expuse de apărător, fiind apreciate critic.

Modîrca Constantin nu a acționat cu intenție directă de a-i cauza vătămări corporale grave, deoarece nu a fost realizată latura subiectivă a infracțiunii sub care a fost pus sub învinuire– intenția directă, având în vedere că inculpatul i-a aplicat o singură lovitură cu palma în regiunea feței, potrivit declarațiilor inculpatului, părții vătămate și martorului audiați în cadrul cercetării judecătorești.

Această lovitură a fost aplicată fără scopul de a cauza survenirea urmărilor prejudiciabile, adică sub formă de vătămări corporale grave periculoase pentru viață, dar pentru a respinge atacul direct și imediat a părții vătămate Ionașcu Vasile îndreptat împotriva sa în urma conflictului inițiat tot de partea vătămată care l-a atacat cu un cuțit.

Nici partea vătămată Ionașcu Vasile, nici martorul ocular Babaian Andrei, audiați în cadrul cercetării judecătorești, nu au menționat că inculpatul a aplicat mai multe lovituri față de Ionașcu Vasile, cât și lovituri în alte regiuni ale corpului.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2021, apelul avocatului Guțan Marcel în interesele inculpatului a fost respins ca nefondat, sentința s-a menținut fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunea pentru care a fost condamnat. Aceste împrejurări au fost constatate prin totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a evidențiat că alegațiile apărării în partea în care s-a solicitat achitarea inculpatului pe motivul lipsei în acțiunile acestuia a componentei de infracțiune, sunt declarative.

Instanța de apel a indicat că latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 151 Cod penal, se caracterizează prin vătămarea gravă a integrității corporale sau sănătății, care la rândul său a implicat producerea unor urmări prejudiciabile. Din punct de vedere al laturii obiective, fapta infracțională de la alin. (2) lit. d) art. 151 Cod penal cuprinde vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, care, la rândul său, a implicat producerea unor urmări prejudiciabile secundare. În planul laturii subiective, se caracterizează prin vinovăție sub formă de intenție directă sau indirectă.

La caz, instanța de apel a constatat cu certitudine că, vătămarea corporală a lui Ionașcu Vasile a survenit ca urmare a aplicării unor lovituri de către inculpat și martorul Babaian Andrei. În acest sens, instanța a concluzionat că, Modîrca Constantin în momentul aplicării loviturilor lui Ionașcu Vasile, trebuia și putea să prevadă posibilitatea survenirii urmărilor grave, care ar duce la vătămarea integrității corporale și a sănătății, or, în condițiile în care inculpatul a văzut că victima este în stare de ebrietate, nu a calculat și nu a luat în considerație forța cu care a aplicat loviturile, iar după intensitate și în coraport cu cel care a suportat loviturile, are o forță majoră, care în consecință a dus la cauzarea unor leziuni corporale periculoase pentru viață.

Instanța de apel a reținut că, atât potrivit declarațiilor inculpatului cât și a părții vătămate și a martorului Babaian Andrei, între Modîrca Constantin și Ionașcu Vasile, inițial a avut loc un conflict. Or, potrivit declarațiilor, aceștia au menționat că după ce împreună cu victima au servit băuturi alcoolice, între Ionașcu Vasile și Modîrca Constantin s-a iscat un conflict, iar ca rezultat inculpatul i-a aplicat victimei lovituri peste cap și corp.

Astfel, instanța de apel a considerat că acțiunile inculpatului au fost calificate corespunzător, iar careva temeieri de încetare a procesului penal nu s-au atestat. În privința lui Modîrca Constantin circumstanțe atenuante nu au fost stabilite, însă ca circumstanță agravantă a fost reținută săvârșirea infracțiunii prin orice formă de participare.

S-a indicat că la individualizarea, stabilirea categoriei pedepsei inculpatului instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 76, 77, 75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, aplicând o pedeapsă echitabilă și proporțională faptelor comise, instanța de apel precizând că pedeapsa pe art. 151 alin. 2 lit. d) Cod penal pe termen de 10 ani în penitenciar de tip semiînchis, stabilită prin sentință este legală și proporțională faptelor comise, și va constitui o metodă de corectare și reeducare a inculpatului.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Guțan Marcel în interesele inculpatului a atacat-o cu recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 4), 5), 6), 8) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei și pronunțarea

în această parte a unei noi decizii prin care inculpatul să fie achitat din motivul că în acțiunile lui nu se conțin elementele constitutive ale componenței de infracțiune.

În motivare recurentul a indicat că:

- lui Modîrca Constantin i-a fost violat dreptul la un proces echitabil, instanța de apel a refuzat nemotivat solicitările apărătorului de a întreprinde toate măsurile de rigoare, de citare, de aducere silită, pornirea dosarului de căutare în privința lui Modîrca Constantin, precum și solicitarea apărătorului de a interveni cu o interpelare către Administrația Națională a Penitenciarelor de a informa instanța de judecată dacă inculpatul nu se deține în penitenciare;

- instanțele de judecată nu a luat în considerație motivele invocate de apărător, expuse atât în cadrul examinării cauzei penale în instanța de fond cât și în apel și au fost respinse ca nefondate;

- lipsesc probe incontestabile care ar confirma vinovăția lui Modîrca Constantin în săvârșirea infracțiunii incriminate;

- partea apărării consideră că probele anexate la dosarul penal dovedesc nevinovăția lui Modîrca Constantin în infracțiunea incriminată de către partea acuzării, nefiind combătute aceste probe în nici un fel de către acuzatorul de stat;

- Modîrca Constantin nu a acționat cu intenție directă de a-i cauza vătămări corporale grave, lovitura a fost aplicată fără scopul de a urmări survenirea consecințelor prejudiciabile dar pentru a respinge atacul direct și imediat al părții vătămate Ionașcu Vasile îndreptat împotriva sa în urma conflictului inițiat tot de partea vătămată, care l-a atacat cu un cuțit;

- partea vătămată Ionașcu Vasile și martorul ocular Babaian Andrei nu au menționat că inculpatul a aplicat mai multe lovituri față de Ionașcu Vasile, cât și lovituri în alte regiuni ale corpului.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din textul recursului declarat, Colegiul penal constată că avocatul Guțan Marcel invocă temeiurile prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 4), 5), 6), 8) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când: 4) *judicata a avut loc fără participarea inculpatului, când participarea lui era obligatorie potrivit legii;* 5) *cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate;* 6) *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;* 8) *nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde.*

Cu referire la temeiurile prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 4), 5) Cod de procedură penală, instanța de recurs le apreciază ca neîntemeiate, or, conform materialelor cauzei instanța de apel nu a încălcat procedurile de citare a părților, executând citarea multiplă a inculpatului la proces, însă scrisorile cu citații s-au returnat cu mențiunea pe aviz de recepție nereclamat. Inculpatul a fost prezent în instanța de fond și împreună cu apărătorul său au înaintat cerere de apel. Prin urmare, inculpatul cunoștea cu certitudine că cauza urma să fie examinată în instanța de apel, însă careva cereri din partea inculpatului sau prin intermediul avocatului nu au fost prezentate, ce ar motiva absența la ședința de judecată. Astfel, argumentul recurentului că instanța de apel nu a luat toate măsurile necesare de a asigura prezența inculpatului la ședințele de judecată este neîntemeiat. La acest aspect, Colegiul penal menționează și faptul că inculpatul nu putea fi anunțat în căutare în propriul apel.

Cât privește temeiul de recurs invocat de recurent prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal reține că, nu a stabilit nici o argumentare corespunzătoare în susținerea acestui temei, criticarea deciziei instanței de apel în sensul temeiului invocat poartă un caracter formal și respectiv invocând doar dezacordul cu hotărârile instanțelor inferioare.

Referitor la argumentele în susținerea temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, Colegiul penal le constată ca declarative și nu pot fi acceptate, or, aceste argumente au fost obiect de dispută atât în cadrul primei instanțe cât și în cadrul instanței de apel, asupra cărora s-au formulat și s-au punctat minuțios și veridic răspunsuri în sentința adoptată și în decizia instanței de apel.

Verificând argumentele recurentului, în sensul că inculpatul nu este vinovat de comiterea infracțiunii incriminate, Colegiul penal le consideră neîntemeiate, or instanțele de judecată, judecând cauza și verificând probele cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă, potrivit art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării lor, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept,

ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția lui Modîrca Constantin în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, concluzie pe care instanța de recurs o însușește.

În descriptivul deciziei instanței de apel, se constată că instanța de apel a dezbătut prin mai multe argumente invocările ce vizau nevinovăția inculpatului pe ambele infracțiuni și a dispus condamnarea cu închisoare a inculpatului

Pedeapsa stabilită inculpatului a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului de către instanța de apel în corespundere cu prevederile legale, fiind una echitabilă și proporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, cât și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Sub acest aspect, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar impune casarea deciziei adoptate. Prin urmare, criticile recurentului nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin.(1), (5), 417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală.

Nerecunoașterea vinovăției de către inculpat în comiterea infracțiunii incriminate nu poate servi temei pentru achitarea acestuia, dat fiind faptul că, în cursul judecării cauzei au fost administrate probe care au confirmat cu certitudine vina lui, iar cele invocate de recurent prin prisma criticii materialelor cauzei sunt apreciate de către instanța de recurs drept o modalitate de exercitare a dreptului la apărare, urmărindu-se scopul evitării răspunderii penale.

Mai mult, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei, în alt sens decât cel pe care îl propune inculpatul, este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Astfel, Colegiul penal conchide că, temeiurile de casare invocate nu și-au găsit confirmare, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent. Or, prezența în acțiunile inculpatului atât a elementelor care caracterizează latura obiectivă a infracțiunii imputate, cât și a celor care caracterizează latura subiectivă a acestei infracțiuni, a fost dovedită prin declarațiile părții vătămate, a martorilor și raportului de expertiză medico-legală nr. 1213/D din 21.05.2015 examinate în cadrul ședinței instanței de apel, decizia contestată, fiind bine argumentată la acest capitol.

Mai mult, motivele invocate în recursul ordinar au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens, iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova).

Pe cale de consecință, invocarea formală a unor temeiuri de casare, care nu sunt urmate de o motivare corespunzătoare, nu face obiect de examinare în procedura de

recurs, având în acest sens în vedere că, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Adică completarea cererilor de recurs cu argumente de drept, care cu desăvârșire lipsesc aici, și care ar suplini-o din oficiu, este contrară principiului contradictorialității ce guvernează întregul proces penal.

Având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar critiquele din recursul înaintat de avocatul Guțan Marcel în numele inculpatului nu și-au găsit confirmare.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Guțan Marcel în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2021, în cauza penală privind-l pe MODÎRCA Constantin XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 31 martie 2022.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Victor BOICO